

LearnLab: DLD skal opdages tidligere

Ét ud af 14 børn lider af den udviklingsmæssige sprogforstyrrelse Developmental Language Disorder, DLD. Udviklingsforstyrrelser som denne er ofte gået under den pædagogiske radar, da kendskabet til DLD i Danmark ikke er højt. Engelske forskere har beskrevet det således: **”DLD er den mest udbredte, men mindst kendte lidelse”**. Det vil ændre sig i de kommende år, da WHO i 2019 officielt anerkendte sprogforstyrrelsen som en diagnose.

Hvorfor er DLD vigtigt?

Hvilken betydning har DLD for fremtidens børn i danske dagsinstitutioner, og hvorfor er det vigtigt, at vi retter opmærksomheden netop mod DLD?

Journalist Mikkel Svold har taget en snak med Ninna Klarlund Kramer, der er ansat som logopæd i Kolding Kommune om, hvorfor sprog og kommunikation er altafgørende for, hvordan børn fremadrettet kan komme ud og begå sig i samfundet – og hvordan LearnLabs Kompetencehjul kan være med til at sikre, at pædagoger tidligere opdager tegn på DLD hos børn i daginstitutionerne.

Det er svært at udtrykke sig, når omgivelserne ikke forstår en

Selvom DLD er en af de mest udbredte udviklingsforstyrrelser, så er det på mange måder en overset lidelse. På nuværende tidspunkt er der ikke meget forskning om emnet, hvilket påvirker mulighederne for at genkende de tegn, der er udslagsgivende for de børn, som lider af DLD. Derfor mangler dagtilbudspersonalet metoder til, hvordan de kan vurdere det enkelte barn.

Derfor havde Ninna Klarlund Kramer meget på sinde, da vi talte med hende om hendes oplevelser med DLD i dagligdagen, og hvordan hun arbejder

på at øge kendskabet og fokus omkring lidelsen.

”Jeg har en helt naturlig interesse for, hvordan børn tilpasser sig sproget, og hvordan vi som fagpersoner omkring barnet lærer dem sproget,” fortæller hun og fortsætter:

”Med en så specifik sprogforstyrrelse, som DLD er, så er udfaldet ofte, at den kan have indflydelse på mange andre af barnets kompetencer. Førhen har vi desværre overset lidelsen, da man som fagperson godt kunne få mistanke om andre problematikker frem for, at barnet kunne lide af DLD. Fordi DLD påvirker barnets sprog og sprogforståelse, så er sprogudviklingen langsom, og det har ofte ledt tankerne hen mod andre ting.”

Under sin uddannelse til logopæd fik Ninna Klarlund Kramer øje på en mulig sammenhæng mellem DLD, der var nyt for hende - og de sproglige tegn på læring, som hun havde mødt i Kompetencehjulet.

Det fik Ninna Klarlund Kramer til at kontakte LearnLab om sin observation, og på baggrund heraf har LearnLab udarbejdet en DLD-opspørings- og indsatsmodel, som hun ser som et forebyggende værktøj, der kan hjælpe pædagoger til at blive bedre til at spotte tegn på DLD blandt børn i dagtilbuddet.

//

LearnLab udbyder det, vi kalder en 'sprogvurdering', men i virkeligheden, når vi laver en kompetenceprofil på et enkelt barn eller en børnegruppe, så kan det give os et billede af vores læringsmiljø – altså det læringstilbud, som vi tilbyder børnene. Kompetenceprofilens pil peger altså ind mod os som fagpersoner, da det handler om, at omgivelserne skal tilrettes, så børnene tilegner sig de nødvendige kompetencer for at kunne begå sig.

NINNA KLARLUND KRAMER, LOGOPÆD

Kontinuerlig sprogvurdering af børn kan føre til en objektiv analyse

Med en bred dagtilbudsparagraf er der ikke krav om, at medarbejderne i de danske dagtilbud skal lave en årlig sprogvurdering af børnene. Det skal de derimod først, når de har mistanke om, at der kunne være noget galt.

Ninna Klarlund Kramer blev derfor en del af en arbejdsgruppe i Kolding Kommune, hvor kommunen ville afprøve en ny retning, hvor de ville skabe struktur omkring, hvornår de sprogvurderede børn.

"I kommunen ville vi gerne skabe struktur, så vores børn også kunne opnå de her teoretiske milepæle for, hvad man typisk kan sprogligt i forskellige aldre. Den her plan har givet noget tydeligere ensartethed og en systematik, som er alfa og omega for, at vi hele tiden kan følge barnets udvikling," fortæller hun.

Kompetencehjulets systematik nuancerer børnenes udvikling og giver Ninna Kramer Klarlund og hendes kollegaer noget at arbejde videre med. De har besluttet at bruge LearnLabs Kompetencehjul to gange om året, både på læringsmiljøet og bør-

nene. At fastsætte årlige måletidspunkter er med til at sikre, at undersøgelsen bliver mere objektiv.

Bruger kompetencehjulet til at opspore DLD

I det dagtilbud, hvor Ninna Klarlund Kramer har sin daglige gang, har Kompetencehjulet været et vigtigt redskab, der har været med til at opbygge viden og skabe konkrete handlingsplaner for både børn og læringsmiljøet.

"Kompetencehjulet giver mig en praktisk måde, hvorpå jeg kan omsætte min teoretiske viden – både om børns sprog, men også den viden, jeg har om DLD," forklarer hun. Kramer er derfor også klar i mælet, når vi spørger ind til, hvilke indsatser der skal til for at behandle DLD:

"For at vi kan behandle DLD, handler det i bund og grund om, at vi som pædagoger skal være kvalificerede og uddannede til at udvikle børns sprog i samspil mellem hinanden. Vi har brug en legende tilgang, så vi hjælper barnets sprog."

Hun håber, at der fremadrettet vil komme et øget fokus på DLD, så der kommer nogle strategier, der gør det nemmere for fagpersonale at opspore og

udrede de børn, der lider af sprogforstyrrelser. "Hvis vi kan skabe et større fokus på, at det er sproget, vi skal lægge mærke til, så tror jeg også, at det bliver nemmere for os at udrede de her børn," siger Ninna Klarlund Kramer og afslutter:

"Med Kompetencehjulet får det pædagogiske personale et systematisk praksisværktøj, som både hjælper os med at opspore DLD og anviser, hvilke indsatsområder vi skal arbejde med for at sikre børnene den bedste udvikling."

Ninna Klarlund Kramer er idag ansat i Vejen Kommune.

Kontakt

Kontakt Learnlab, hvis du vil vide mere om tidlig opsporing af børn med DLD.

LearnLab ApS
www.learnlab.dk
info@learnlab.dk
tlf. 96 35 28 07

LearnLab

Sammen skaber vi en stærkere fremtid

Om Kompetencehjulet

I samarbejde med Professionshøjskolen UCN indledte LearnLab i 2006 forskningsprojektet "Nye briller i det pædagogiske arbejde" støttet af daværende Familie- og Forbrugerstyrelsen. Projektet blev succesfuldt afsluttet i 2009 med en præsentation af "Kompetencehjulet", hvor nyere, anerkendt forskning og teori om børns udvikling fra 0-6 år er samlet i en helhedsorienteret udviklingsbeskrivelse, der omfatter alle temaer i den pædagogiske læreplan.

Udviklingsbeskrivelsen er fundamentet for Kompetencehjulet, der er et digitalt redskab til observation, opsporing og indsats. Kompetenceprofilen synliggør barnets udvikling og udbytte af det pædagogiske læringsmiljø, barnets nærmeste udviklingszone og markører, der bør give anledning til at kontakte PPR, logopæder, ergo- og fysioterapeuter med henblik på tidlig opsporing.

I 2010 tog de første kommuner Kompetencehjulet i brug, og i dag anvendes konceptet af kommunale og private dagplejer, vuggestuer og børnehaver landet over. Konceptet udvikles fortsat og LearnLab tilbyder i dag en række faglige it-redskaber til dagtilbudsområdet 0-6 år.